

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248077

ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่
การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอ
หนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

พระอุทัย แสงเกาะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2553

b00253214

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

248077

ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่
การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอ
หนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2

พระอุทัย แสงเกาะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 เสนอโดยพระอุทัย แสงเกาะ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา

(นายตระกูล จันทสุนทร)

วันที่ 11 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยงกุล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.วสัน ปุ่นผล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิคม สยังกุล
ชื่อนักศึกษา	พระอุทัย แสงเกาะ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

248077

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการสอน วิชาพระพุทธศาสนาที่มีในสถานศึกษาอำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ และความเกี่ยวข้องกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนและผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่มีอยู่ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.892 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F – test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเป็นแบบอย่าง ด้านการอบรมสั่งสอน และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดสื่อการสอน

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง และรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title   Students and Guardians' Satisfaction of Monks' Teaching on the
                                 Subject 'Buddhism' in Schools, Nong Khae District, under the
                                 Saraburi Educational Service Area Office 2

Thesis Advisors   Asst. Prof. Dr. Sanae Sukkeha
                                 Asst. Prof. Nikom Sayungkool

Name   Phra Uthai Saengkoh

Concentration   Educational Administration

Academic Year   2010

ABSTRACT

248077

The purposes of this research were to 1) study students and guardians' satisfaction of monks' teaching on the subject 'Buddhism' in basic educational schools, Nong Khae District under the Saraburi Educational Service Area Office 2 and 2) compare their satisfaction of the aforementioned topic when they were categorized into gender, age, education, income and the relation to the students. The sample obtained using a drawing random sampling totaled 330 students and guardians during the academic year of 2009 in Schools under the Saraburi Educational Service Area Office 2. The instrument was a questionnaire to a reliability of 0.892. The data were analyzed in terms of frequency, standard deviation, t-test and one-way ANOVA.

The findings of this research were:

1. the students and guardians' satisfaction on the aforementioned topic was rated at a high level. Considered individually, the mean value of each aspect was ranged in descending order as follows: learning and teaching management, being a role model, teaching and training, developing quality of life and managing teaching media.

2. their satisfaction on the aforementioned topic was different at a significance level of .05 when they were categorized into gender. However the satisfaction was not different when they were categorized into age, education and monthly income.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิคม สยังกุล กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาและชี้แนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ ผู้วิจัย จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ด้วยดี ผู้วิจัยขอเจริญพรขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ ด้วย

ขอขอบพระคุณพระธรรมปิฎกเจ้าอาวาสวัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหารและเจ้าคณะ จังหวัดสระบุรี ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้ความอุปถัมภ์ทุนการศึกษา คณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณา ตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหาของแบบสอบถาม ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการทำวิทยานิพนธ์ประกอบด้วย ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย สมมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ สุขเคหา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิคม สยังกุล ดร.วสัน ปันผล

ขอขอบพระคุณพระอธิการสงัด คุณุตวิโส ที่ให้ความสะดวกและที่พักอาศัยขอขอบคุณ นายวิรัตติ สัตบุศย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านไผ่ ที่คอยช่วยเหลือในด้านแหล่งสืบค้นข้อมูล ขอขอบคุณ นางสมพิศ เอี่ยมนภา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดไทยงาม นายจำนงค์ พันธุ์แก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองสมัครมุลนิธิสุชาวดีอุปถัมภ์ นายพงษ์ศักดิ์ ภัทรโสภณกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองตะเฒ่ นายนิคม รักษาดี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองปลิง นายประเวส สิทธิกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง นายสุชีพ อินทรวิชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนหินกองพิบูลอนุสรณ์ ครูเพชรรัตน์ ศรีสวัสดิ์ ที่คอยช่วยเหลือด้านเอกสาร ขอขอบคุณทุกท่านที่ช่วยเป็นธุระในการประสานงานกับนักเรียนและผู้ปกครองที่ให้ข้อมูลการวิจัย และสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ คุณบิดามารดา และญาติพี่น้องทุกๆ คนที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอด มา ที่ได้ให้ความรู้ข้อคิดเห็นต่างๆ และกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แก่คุณบิดามารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความเมตตาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

พระอุทัย แสงเกาะ

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
ประกาศคณูปการ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	11
ความหมายของความพึงพอใจ.....	11
ความสำคัญของความพึงพอใจ.....	13
การวัดความพึงพอใจ.....	14
การสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน.....	16
ความหมายของวิชาพระพุทธศาสนา.....	16
ความสำคัญของวิชาพระพุทธศาสนา.....	19
กรอบเนื้อหาสาระวิชาพระพุทธศาสนา.....	22
ความมุ่งหมายของวิชาพระพุทธศาสนา.....	28
บทบาทหน้าที่ของครู.....	30
ความหมายของบทบาทหน้าที่ครู.....	30

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ความสำคัญของบทบาทหน้าที่ครู.....	31
ขอบข่ายของบทบาทหน้าที่ของครู.....	33
การปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์.....	34
ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	34
ด้านการจัดสื่อการสอน.....	41
ด้านการอบรมสั่งสอน.....	45
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	51
ด้านการเป็นแบบอย่าง.....	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
งานวิจัยภายในประเทศ.....	62
งานวิจัยต่างประเทศ.....	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	74
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	76
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	100
วิธีดำเนินการวิจัย.....	100
สรุปผล.....	102
อภิปรายผล.....	105

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
ข้อเสนอแนะ.....	109
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	127
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	134
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ.....	136
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการ ทำวิทยานิพนธ์.....	142
ภาคผนวก จ หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์.....	144
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	146

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	75
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	84
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	87
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการจัดสื่อการสอน.....	88
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการอบรมสั่งสอน.....	89
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	90
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการเป็นแบบอย่าง.....	92
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ภาพรวม.....	93

ตาราง 9	ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ.....	94
ตาราง 10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามอายุ.....	94
ตาราง 11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามอายุ...	96
ตาราง 12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการจัดสื่อการสอน จำแนกตามอายุ.....	96
ตาราง 13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง.....	97
ตาราง 14	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการอบรมสั่งสอน จำแนกตามระดับการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง.....	98
ตาราง 15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอน วิชาพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสถานศึกษา อำเภอหนองแค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน..	99

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ภาพ 2 ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา.....	25